

Armeen, ogsaa i lang Tid kunde staae i Kroppen, som man siger, paa Hesten, inden den udbrød.

Solberg: Den ærede Forslagsstiller har sagt, at naar Beviset ikke kunde føres, forlangtes ingen Erstatning; men den ærede Forslagsstiller har selv villet føre et Beviis for os, eller har villet bevise os, at det kunde bevises, og det er det, jeg har villet imødegaae med mine Ord. Jeg maa ogsaa tillade mig at gjøre opmærksom paa, at det er vist, at netop den forandrede Levemaade, Pasningen og alt Saadant har Indflydelse paa Hestens Sundhedstilstand, og det i Forbindelse med mange andre Omstændigheder, der kunne ligge i Lusten, kan have bevirket Sygdommen. Den ærede Forslagsstiller siger, at det er umuligt at tage Hensyn til andre Sygdomme, det kan jeg ikke finde. Det kan nemlig meget bedre bevises, at Lungesygge er forplantet ved Sygdom i Armeen, end Snive. Det gaaer med dette som med andre Ting, naar man fraviger det faste Princip, kommer man ind paa Noget, som man ikke rigtigt kan motivere, uden at komme i et Slags Modsigelse; thi hvor er Grændsen for alle Undtagelser? En sætter den der, en Anden der, og saa kommer man saa let i Vildrede med sig selv. Jeg troer, at alt Saadant skal henvises til Ansøgningsveien; har Noget lidt et uforholdsmæssigt Tab, for hvilket han efter de gjældende Love ikke kan faae eller kan forlange Erstatning, skal han søge om det som en Naadesag, men ikke forlange det ved en Lov.

Pastor **Sørensen:** Jeg skal med Hensyn til hvad den ærede foregaaende Taler sagde blot bemærke, at Forslagsstillerne egentligt ikke paa nogen Maade have tænkt sig nogen Erstatning, hvis Beviset manglede, men at Beviset for denne Sygdoms Oprindelse maatte være sikkert, samt med Hensyn til denne, som til andre Sygdomme, som Hestene kunne blive befængte med, netop paa Grund af at denne Smitte er udbrudt først blandt de Heste, som ere komne hjem fra Armeen, og det er skeet under en saa streng Control, at der har været Dyrslager, der have synet dem strax, naar Sygdommen er anmeldt, og naar det da befandtes hvad Sygdommen var, ere Dyrene

blevne efter offentlig Foranstaltning skudte. Det har ikke alene været paa et enkelt Sted, men Sygdommen har fundet Sted ogsaa paa flere Steder. Ligesaa vil jeg gjerne indrømme, at der i Almindelighed ikke kan gives Erstatning derfor i en Lov, dersom ikke ogsaa jeg erkjendte, at denne Paragraph indeholder en Opgjørelse eller Afgjørelse mellem Udrederne og Staten, saaledes som det havde været tilforn, og det var det jo, hvilket flere Talere ogsaa erkjendte, der gjorde det noget billigt, at det Offentlige tog nogen Deel i Tabet; thi det er kun en Deeltagelse. Hvis det Offentlige havde vidst, at Sygdommen var i Hesten, kunde den naturligviis egentlig ikke kaldes tjenstdygtig mere, og ikke tilbageleveres efter § 20, uden at den var fuldkommen helbredet eller tjenstdygtig igjen; men paa Grund af, at Sygdommen laae skjult i Dyret, kunde der ikke være Tale om at holde den tilbage. Men naar det nu siden bevises, at en saadan Sygdom var udbrudt, som ikke alene har Tabet af denne Hest tilfølge, men ogsaa Tabet af en stor Deel af Mandens øvrige Heste, der kunne blive smittede, men dertil ogsaa lægges den overordentlige Gene, som denne Sygdom har forvoldet med Hensyn til hans Bedrift, Omgang og Handel, saa synes det rigtigt nok, naar det kan bevises, og det er jo kun under den Omstændighed, billigt og passende, at der gives ham nogen Erstatning fra det Offentliges Side.

Orsted: Det forekommer mig klart, at den omhandlede Bestemmelse er aldeles unyttig, thi dersom det Beviis kan føres, at Hesten endnu inden den tilbageleveres Udrederens, altsaa medens den endnu staaer under Militaeretatsens Ansvar, havde en saadan skjult Sygdom, som gjorde, at den maatte skydes, og den altsaa var aldeles værdiløs, vilde vistnok Vedkommende være aldeles at fritage for at betale de 36 Rbd., da det jo i saa Fald maatte være det Samme, som om han slet ikke havde faaet sin Hest. Men Sagen er, at dette ikke let kan bevises, og det er derfor uhensigtsmæssigt, at det staaer i Loven, ja, det er endog saa vildledende, da det kan føre Folk til at troe, at de kunne faae en Erstatning, som de dog ikke kunne faae af Mangel paa Beviis.